

Aleksander URKOM
ELTE, Faculty of Humanities,
Budapest

Оригинални научни рад
Примљен: 20. 9. 2021.
Прихваћен: 14. 12. 2021.

ТЕРМИНОЛОГИЈА У МАЂАРСКО-СРПСКОЈ ЛЕКСИКОГРАФИЈИ СА ПОСЕБНИМ ОСВРТОМ НА РЕЛИГИЈСКУ, ПРИВРЕДНУ, СПОРТСКУ И МЕДИЦИНСКУ ТЕРМИНОЛОГИЈУ

Рад на састављању мађарско-српског двојезичног општег речника ушао је у завршну фазу у Будимпешти. Током периода од четири године састављен је речник са преко шездесет хиљада речничких одредница, који ће у мађарско-српском смеру бити најобимнији грађом па и најмодернији по својој структури и садржају. С обзиром на то да ће наведени речник, по обиму, бити први озбиљнији речник после готово пола века, посебан значај добија његов садржај и принципи на основу којих се у речник уноси, поред осталог, и стручна терминологија. У овом раду представиће се основни принципи и решења уношења стручне терминологије у речник из области религије, привреде, спорта и медицине. Анализираће се потреба за наведеним терминологијама, као и њихов развој кроз дужи временски период мађарско-српске лексикографије.

Кључне речи: терминологија, терминологија и лексикографија, религијска терминологија, привредна терминологија, спортска терминологија, медицинска терминологија.

У овом раду се првенствено бавимо додирним тачкама између терминологије и лексикографије. Кроз четири анализе приказаће се сложеност горе наведених терминологија, њихова типолошка класификација и потешкоће на које наилазимо приликом њиховог укључивања у двојезичне речнике. Метод анализе је првенствено дијахроно испитивање појединих стручних терминологија и њихово суочавање са узорком из новонасталог ЕЛТЕ речника. У овом раду се поред осталог траже и одговори на следећа питања: који разлози, историјске, друштвене или друге околности имају утицај на евидент-

не разлике у приказивању стручних терминологија у српском и мађарском језику?

У даљем тексту анализираћемо примере и околности под којима је религијска, привредна, спортска и медицинска терминологија укључивана у двојезичне мађарско–српске речнике и у којим аспектима тај процес евентуално одудара од основних начела у формирању термина (Ђуран 2011: 10–13) и њиховог навођења у речницима.

Религијска терминологија у мађарско–српској лексикографији

Предмет анализе су речи и изрази који спадају у област вере и религије, а који су наведени или као посебне одреднице, или се могу уочити у илустрацији примене појединих речи. Анализу религијске терминологије вршимо у следећа четири речника: 1) Мађарско–српски речник Благоја Бранчића и Ђерђа Дера (Нови Сад, 1889), 2) Мађарско–српски речник Веселина Ћисаловића (Нови Сад, 1914), 3) Мађарско–српскохрватски речник Ласла Хадровића (Будимпешта, 1958) и 4) Мађарско–српскохрватски речник Емила Палића (Будимпешта, 1968), а упоређујемо је са терминологијом која се наводи у великом мађарско–српском речнику, који је тренутно у изради на Филозофском факултету Универзитета Етвеш Лоранд у Будимпешти.

Анализу религијских термина у поменутих речницима спроводимо на два начина. Први метод: служићемо се новим речником, који је у изради, а чије одреднице на мађарском језику су већ обрађене и у којима су обележени религијски термини. У новом мађарско–српском речнику као религијски термин обележено је више од 400 речи или израза. У анализи вршиће се упоређивање тих термина са идентичним речничким одредницама ранијих речника. Други метод: у сва четири наведена речника потражићемо све оне изразе и појмове који су у њима означени као религијска терминологија, а не постоје у новом мађарско–српском речнику или једноставно нису обележени као религијски термини.

Ако погледамо број одредница које се наводе у речнику ELTE, а не наводе се у осталим речницима, приметимо да у речнику В–Д [Бранчић–Дера] не постоји 31 одредница, у речнику Ѓ [Ћисаловић] не постоји 30 одредница, у речнику Н [Хадровић] не постоје 52 одреднице, а у речнику Р [Палић] не постоји укупно 36 одредница. Ако погледамо број оних случајева када у датом речнику нисмо пронашли дату одредницу, али је у речнику наведена слична или таква одредница којом може да се изостави тражена реч, видећемо да је у речнику В–Д на укупно 8 места наведена слична илустрација или еквивалент са истим или сличним значењем. Код речника Ѓ пронађена су 3 случаја сличног примера, код речника Н пронађена су таква 3, а код речника Р укупно 2 случаја. Примери за то су *egyház atyák crkveni oci* (речник В–Д код одреднице *hithű*), *anya-egyház: mati crkva, glavna crkva* (речник Ѓ код одред-

нице *anyaszentegyház*), *gregorián-ének* *gregorijansko crkveno pevanje* (речник Н код одреднице *gregorián*) или *júdáscsók, júdáspénz* (речник Р код одреднице *júdás*).

У следећим реченицама дајемо пример анализе једне речничке одреднице:

áток

Ово ће бити прва речничка одредница која је детаљно обрађена у свим наведеним и испитиваним речницима. Код речи *áток* речник В-Д наводи неколико српских еквивалената, надаље даје илустрацију њихове примене: 1. *kletva, prokletinja, prokletstvo*. ~ *szálljon rá kletva ga ubila, átkot szórni valakire kleti, proklinjati*. Речник Ђ изоставља један од еквивалената који се налази у претходном речнику, међутим, корисницима нуди већи број примера примене еквивалената: *kletva, prokletstvo*. ~ *szálljon rá kletva ga ubila, átkot mond rá, átkokkal illeti őt proklinje ga, ~ ráad proklet da si! Egyházi ~ crkveno prokletstvo, anatema; ~ alá vet baciti anatemu, isključiti iz crkvene zajednice*. Речник Н нуди три српска еквивалента, али само један од њих обележава као религијски термин, надаље нуди и илустрацију примене еквивалената: *kletva, prokletstvo; egyh anatema; átkokat szór vkire prokleti (proklinjati) koga; obasuti koga kletvama*. Речник Р додаје и један регионализам, а најдетаљније од свих испитиваних речника илуструје примену наведених еквивалената: 1. *kletva, prokletstvo, prokletinja; haram táj; ~ van rajta prokletstvo je u njemu; átkokat szór vkire prokleti [-kunem]/proklinjati [-njem] koga, obasuti [-spem]/obasipati [-pam v -pljem] koga kletvama; (egyházi) ~kal sújt anatemisati [-išem]; ~ alól felold rasklinjati [-njem] v osloboditi od prokletstva vkletve v anateme*. Речник ELTE делимично редукује илустрацију примене и наводи само један пример примене: *átkot szór vkire*.

Из извршене анализе утврђује се следеће:

- а) број религијских термина у речнику ELTE је задовољавајући, међутим детаљност у обради појединих одредница заостаје од очекиваног, посебно ако је реч о илустрацији примене појединих речи и израза,
- б) религијска тумачења појединих речи наводе се тек након општег значења речи, изузев у случају оних одредница које имају искључиво религијско значење,
- в) илустрација примене датог термина најчешће се наводи у случају када је реч о сложеном религијском термину и изразу, док једноставније и опште религијске појмове најчешће не прати детаљна илустрација њихове примене,
- г) јасно се оцртава уска повезаност првог и другог, односно трећег и четвртог речника. Наиме речник Ђ се у изразито великој мери ослања на речник В-Д, како што се тиче избора еквивалената, тако и других решења, међу њима посебно код илустрације примене појединих термина. Слично можемо да закључимо и код следећа два речника. Речник Р се у изразито много случајева користи решењима наведеним у речнику Н, што је претпостављамо резултат и саме

чињенице да је реч о речницима који су издавани код истог издавача у Будимпешти, по релативно идентичним критеријумима и речничкој структури,

- д) јасно се примећује нагло опадање броја религијских термина у периоду који почиње са речником Н, што дефинитивно можемо да објаснимо друштвено-политичким гледиштем које је у том периоду владало према религијским терминима и религији уопште. Од друге половине четрдесетих година па све до средине шездесетих година „заједно тече социјалистичка модернизација са снажном акцијом против религије и услед тога многи у свом друштвеном уздизању напуштају веру” (Бегре/Камараш, 2013: 207). Док се у прва два речника јасно уочава важност религијских термина у речничком фонду, како по питању броја термина и њихове детаљне обраде, тако и по питању њиховог истакнутог положаја у речнику и свакодневној примени, у последња два речника драстично опада интересовање корисника за религијске термине, у чему јасно асистирају и сами уредници датих речника. Ипак, иако је у погледу религијске терминологије речник Н најслабији, речник Р, који прати претходни речник, ослања се и на резултате ранијих речника и на тај начин делимично враћа религијску терминологију у речнички фонд, а тиме и у свакодневну употребу.

Привредна терминологија у мађарско-српској лексикографији

Формирање мађарског стручног економског језика вуче корене још из доба језичке реформе (1790–1850), када је за врло кратко време економски живот Мађара, односно језик индустријализације добио на посебној важности. У протеклим деценијама дошло је до сличних, важних политичких и друштвених промена. У Мађарској је 1989/1990. године извршена промена друштвеног система када се урушио совјетски тип институционално затвореног модела привреде и када је друштво прешло са планског на тржишну економију. Ова промена је уједно значила и прелаз са такозваног социјалистичког привредног стручног језика на стручни језик тржишне економије. Следећа битна промена долази приступањем Мађарске Европској унији 2004. године, када је неминовно извршена модернизација друштва у циљу интеграције у модерне европске токове.

Ове две значајне промене у мађарском друштву су тражиле потпуну трансформацију система привредних појмова, тако да су оне и окосница данас нам познатог стања у стручној привредној терминологији (Тамаш 2014: 70). Што се тиче промена у проучавању терминологије, долази до а) формирања новог система појмова, б) раздвајања на стручни језик економије и пословни језик, в) враћања старих израза у оптицај, г) формирања нових

идеологија, е) енглески језик постаје *lingua franca*, д) појављивања стручних текстова из ЕУ-администрације (Аблонцине 2006: 39–40).

У наредним реченицама биће речи о категоризацији термина са којима се сусрећемо у новом мађарско-српском речнику.

Прву категорију чине такозвани „пуни термини” код којих не постоје облици који би одговарали општој лексици. Овакви термини се у речницима обележавају адекватним скраћеницама, које информишу корисника о датој стручној области. У овом конкретном случају наводи се скраћеница „gazd” која означава појмове који су уско везани за област економије:

adósságteher *fn* *gazd* dugovanje *s* ⟨G -nja⟩
teljes ~ ukupan dug

Следећу категорију термина представљају такве речи код којих се уочава развој из опште лексике. Код ових речи у речнику на првом месту долазе тумачења општег значења, а на неким од каснијих места наводи се и терминолошко значење. Овде је често реч о таквим случајевима када једна реч општег значења у некој од својих специфичних употреба добија значење термина:

ajánlat *fn* ⟨~ot, ~a, ~ok⟩
 1. [*ajánlattétel*] ponuda *n* ⟨G -de, N tsz -de⟩
 2. [*javaslat*] predlog *h* ⟨G -ga, N tsz -ozi⟩
 3. *gazd* ponuda *n* ⟨G -de, N tsz -de⟩
eladási ~ ponuda za prodaju
feltételes ~ uslovna ponuda
 ~ot **tesz** stavljati ponudu; ponuditi

Следећу категорију чине термини који настају склапањем више компонената. У овом случају није реч о томе да поједина реч општег значења добије терминолошко значење, већ када се на једну реч општег значења дода једна друга или даља реч, израз настао из спајања две или више речи добија своју специјалну употребу у датој стручној области:

ajánlati *mn* ⟨~t, ~ja⟩ *gazd*
 ~ **tárgyalás** pregovor o ponudi

Постоје и такви случајеви када је терминолошко значење једне речи примарно, а из тог значења свакодневном применом губи се терминолошко значење па прелази у своје секундарно, терцијарно и даље опште значење. Код оваквих примера, у речнику се увек на првом месту наводи терминолошко значење дате речи, а тек на неком од каснијих места наводи се опште значење:

ázsio *fn* ⟨~t, ~ja⟩
 1. *gazd* ázio *h* ⟨G -žija⟩; interes *h* ⟨G -sa, N tsz -si⟩
az ~ **csökken** opadanje ažija
 2. *átv, közb* [*megbecsülés*] procena *n* ⟨G -ne, N tsz -ne⟩

Следећу категорију чине оне речи код којих се – слично једној од претходних категорија где се спајањем више компонената добија ново терминолошко значење – из већ постојећих термина добијају даљи термини. Другим речима, термини настају из већ постојећих термина.

bruttó *mn* <-t>, *gazd* bruto
 ~ **jövedelem** bruto dohodak
 ~ **súly** bruto težina

У следећим реченицама биће упоређени неки раније анализирани термини са њиховим еквивалентима у два ранија мађарско-српска речника, у речнику Ласла Хадровича из 1958. године и речнику Емила Палића из 1968. године.

Код примера одреднице *adóteher* примећујемо да ни у једном од два ранија речника која испитујемо не проналазимо ову одредницу. Претпоставља се да наведени израз или није постојао у тренутку издавања речника или није био фреквентан израз у привреди.

Код примера одреднице *ajánlat* примећујемо да нити у Хадровичевом, нити у Палићевом речнику није означена стручно привредна терминолошка карактеристика.

Код примера одреднице *áru-csere* утврђујемо еквивалентност између два ранија и речника у припреми. Наведени израз је био у оптицају и у тренутку састављања Хадровичевог и Палићевог речника. Овиме потврђујемо да је дати привредни израз био присутан у лексичком фонду мађарско-српске лексикографије средином XX века.

Код одреднице *árszó* утврђујемо да Хадровичев речник не садржи одговарајућу одредницу, док Палићев речник не прави разлику између терминолошког и општег значења.

Мађарско-српска терминологија прати уобичајене принципе класификације и обраде термина из правца мађарског језика у правцу страног језика. Примећује се да је 90-их година прошлог века и прве деценије овог века дошло до значајних промена у привредној терминологији мађарског и српског језика, стога је од изузетне важности да се у новом речнику изврши модернизација привредне терминологије.

Спортска терминологија у мађарско-српској лексикографији

У мађарском језику развој спортске терминологије и језика спорта није текао у истом правцу као у српском језику. Мађарски језик, који је по својој природи пуристички, покушао је да огромно лексичко благо које је пристизало из других култура и језика трансформише и прилагоди свом језичком изразу, међутим, често је одлазио и дотле да је формирао нове речи и изразе за већ постојеће термине. Српски језик је по природи знатно прилагодљивији, тако да је спортска терминологија пронашла често директан улаз

у лексику српског језика. У мађарском језику до краја I светског рата је већ извршено преузимање највећег броја спортских термина из страних језика. Тада су већ постојале брошуре са правилима разних спортова, као и речници најважнијих појмова на мађарском језику (Матиш 2009: 15). У српском језику је спортска терминологија настала првенствено адаптацијом енглеских термина. То је извршено првенствено преобликовањем и превођењем. Тада су термини усклађени са ортографским стандардом српског језика; ипак, фонолошки, морфолошки и семантички, адаптација је само делимична (Милић 2016: 277).

У мађарском језику спортска терминологија се развија на специфичан начин. Године 1931. најзначајнији спортски магазин „Национални спорт” [Nemzeti Sport] позваће своје верне читаоце и љубитеље разних спортова да заједничким снагама допринесу формирању коначне мађарске спортске терминологије. Циљ овог својеврсног покрета је био да се у оптицај врате мађарске речи на место страних речи и интернационализама. Акција спортског магазина је била изразито успешна, тако да је извршена озбиљна реформа спортске терминологије у мађарском језику. Ево неколико примера који су од тог времена до данас у оптицају: *mez* (*dressz*) [dres], *hajrá* (*finis*) [finiš], *edző* (*tréner*) [trener], *szöglet* (*korner*) [korner], *táblázat* (*tabella*) [tabela], *gyűrő* (*masszőr*) [maser], *várományos* (*favorit*) [favorit], *rangadó* (*derbi*) [derbi], *vízilabda* (*vízipóló*) [waterpolo], *rajt* (*start*) [start], *szorító* (*ring*) [ring], *hátvéd* (*bekk*) [bek], *les* (*ofszájd*) [ofsajd], *szögletűgás* [korner] (Матиш 2009: 15–16).

Ако погледамо мађарски језик, процес преузимања спортске терминологије из страног језика и уграђивање у мађарски језик врши се кроз: 1) позајмљенице (*aikido* < *aikido*; *aerobik* < *aerobic*; *balett* < *ballet*; *biatlon* < *biathlon*;), 2) преведенице (*Achilles-in*; *ász* < *ace*; *aranyérem* < *gold medal*; *asztalitenisz* < *table tennis*; *amerikai labdarúgás* < *American football*;), 3) нове термине (*büntetőpad* < *penalty boks*; *ívelt átadás* < *arch pass*; *kötélhúzás* < *tug of war*; *lábtenisz* < *soccer tennis*;) и 4) нове метафоре (*csillagugrás* < *jumping jack*; *csukaugrás* < *diving dig*; *delfinugrások* < *inverse dives*) (Берцеш 2007: 79–80).

У српском језику улаз стручних термина се с једне стране врши кроз следећа четири преводна поступка: 1) директни превод (*jump* > скок), 2) калкирање (*set-ball* > сет-лопта), 3) функцијска апроксимација (*kickoff* > почетни ударац) и 4) превод дефиниције (*sprint won* > лопта освојена на центру), а вишечлани термини се реализују у форми: 1) колокације (*score a goal* > постићи гол), 2) синтагме (*penalty foul* > прекршај за искључење), 3) клаузе (*ball returned to back court* > лопта враћена у задње поље) и 4) реченице (*player is eligible to reenter* > играч има право да се врати у игру) (Милић 2016: 278).

У следећим реченицама издвојићемо неколико типичних одредница у којима је детектован спортски термин и приказаћемо у којим облицима се дате одреднице налазе и на који начин може да се интерпретира један спортски термин у речнику:

adogat *ts i: 2. sp* [tenisz, asztalitenisz] servirati; [labdajátékok] dodati, dodavati

Код одреднице *adogat* запажамо да је спортски термин уочен на нивоу другог значења. Прво значење није терминолошког карактера. У оквиру другог значења понуђени су еквиваленти различитих спортских дисциплина и то је решено навођењем „напомене” која тачно упућује на дату дисциплину.

agyaggalamb *fn: sp* glineni golub

Код одреднице *agyaggalamb* наведен је само један ниво значења у којем је пронађен и приказан један српски еквивалент. Ово је иначе и најчешћи облик навођења стручне терминологије, с обзиром на то да највећи број термина нема ширу употребу у језику и често располаже само једним тачно дефинисаним значењем и еквивалентом на другом језику.

átível *II. ts i: sp* [labdát] lobovati; prebaciti loptu u visokom luku; ~ **t a bal szélre** prebacio je loptu na levu stranu

Код одреднице *átível* спортски термин је уочен на нивоу глаголског значења. У одредници је наведена и „напомена” о спортској дисциплини или предмету који се користи у датој спортској дисциплини, а затим је понуђена и илустрација примене спортског термина.

bajnoknő *fn, sp* → **bajnok**

Код одреднице *bajnoknő* уочавамо још један облик навођења стручних термина у речницима. У овом конкретном случају реч је о позивању на одредницу *bajnok* у којем је већ наведен карактер спортског термина, а који представља мушки облик овде обрађене одреднице.

Медицинска терминологија у мађарско-српској лексикографији

Ако желимо да разматрамо пут који је медицинска терминологија превазила од старих Хелена па до данашњих дана, треба да узмемо у обзир и историјска дешавања која су у великој мери утицала на развој језика медицине и медицинске терминологије. Познато је да су грчки изрази наставили свој живот у будућности преко: 1) арапске преводне књижевности, 2) византијске медицинске књижевности, 3) европске манастирске праксе и филолошке реконструкције за време ренесансе (Мађар 2009: 186).

Што се тиче данашњег језика медицине, иако „темелј медицинског језика чине класични језици, латински и грчки, последње две деценије се бележи незаустављиви прилив англицизама у медицинску терминологију” (Ђуран/Боснар 2013: 107). У мађарском језику тако поред прилива англицизама, проналазимо и утицаје из других великих европских језика. У модерној мађарској медицинској терминологији стога препознајемо и термине италијанског

пореkla као што су *varicella*, *influenza*, *malária*, те термине француског порекла као што су *masszázs*, *passzázs*, *plakk*, *pipetta*. Што се тиче српског језика (а уједно и хрватског) примећује се да се нови изрази, посуђени првенствено из енглеског језика, често уводе у језички систем без њиховог посебног усклађивања. У хрватском се на пример то посебно види у примерима *pejsmejker*, *bajpas*, *fejs lifting*, *lyonizacija* јер се „suglasničke skupine -js, -jk, -jp ne uklapaju u hrvatski fonološki sistem, dok se -y ne uklapa u pravopisni” (Ђуран/Боснар 2013: 113).

У мађарском језику је у првој половини 19. века учињено много у циљу „национализације” стручног медицинског језика. Један од најистакнутијих представника реформе је био Пал Бугат који је 1828. године са немачког језика превео књигу А. Ф. Хемпела под насловом *Az egészséges emberi test boncztudományának alapvonatai* (Киш 2016: 72) и тиме приредио први уџбеник из области анатомије у којем су били наведени мађарски медицински термини (Варга 2012: 31). У том раду Пал Бугат је понудио огроман број решења за замену дотадашњих термина грчког и латинског порекла. Ипак, и поред тога што није користио ни латинске, нити немачке речи, није до краја успео да одстрани стране утицаје, с обзиром на то да се у много случајева послужио превођењем као методом у формирању мађарске медицинске терминологије (Варга 2015: 89).

У следећим реченицама навешће се неки од интересантнијих примера у којима се може уочити типична разлика у перцепцији медицинских термина у мађарском и српском језику:

bejáró *mn*, *orv* ambulanti; ~ **beteg** ambulanti pacijent; pacijent koji ne iziskuje bolničko lečenje

У следећој одредници „*bejáró*” се уочава типичан међуоднос мађарске и српске медицинске терминологије. Мађарски језик се радо служи својим домаћим облицима, док је српски подложнији страним утицајима. У овом конкретном случају у српском језику наводи се реч страног порекла која у себи садржи шире значење, док се у мађарском визуелно објашњава карактеристика пацијента. Анализом мађарске и српске медицинске терминологије, утврђује се да је мађарска често „креативнија”, а српска често подложнија интернационализмима.

bélelzáródás *fn*, *orv* crevna opstrukcija

У одредници „*bélelzáródás*” примећујемо сличну ситуацију. У мађарском језику се користи мађарски израз, који је описни, креативан и визуалан, док је у српском један од елемената страног порекла.

У великом броју мађарских термина примећује се да је латинско (грчко) порекло стављено у позадину, односно да је секундарно. То приказују и следећи примери:

bárányhimlő *fn*, *orv* varicela *n*; овчје богинје

bőrgyógyász *fn*, *orv* dermatolog; doktor za kožne bolesti

bőrgyulladás *fn, orv* dermatitis; kožna upala; zapaljenje/upala kože
burokrepedés *fn, orv* ruptura membrane
cukorbetegség; *orv* diabetes; šećerna bolest

У српском језику су овде у употреби увек на првом месту интернационализми, а тек кад је потребно објаснити лаицима одређена неразумљива значења, тада се служимо „домаћим језиком”.

У следећим примерима можемо да видимо случајеве код којих у српском језику скоро да и не постоје домаћи изрази:

bénulás *fn, orv* paraliza
bénult *mn, orv* paralizovan
bonckés *fn, orv [szike]* skalpel
boncol *ts i, orv* vršiti obdukciju; secirati
daganatos *mn, orv* kancerogen

Наравно, ни мађарски језик није успео да се одупре страним утицајима, поготово утицајима латинског језика, па у следећим примерима можемо видети и такве где у оба језика доминирају страни медицински термини:

bronchitis *fn, orv* bronhitis
ciszta *fn, orv* cista
delírium *fn, váll/orv* delirijum

У следећим примерима пак можемо да видимо случајеве код којих су у оба језика присутни страни изрази, међутим, у оба језика је извршено усаглашавање са граматичким системом:

dentális *nyelv/orv mn, dentalan*
deflorálás *fn, orv* defloracija; oduzimanje devičanstva

Из четири горе наведене анализе јасно се види да терминологија може да се развија на различите начине у различитим језицима и културама. У овом раду је представљен развојни пут религијске, привредне, спортске и медицинске терминологије у српском и мађарском језику. Уочено је да се представљање терминологија у лексикографији мора вршити у складу са наведеним разликама што често отежава задатке лексикографа.

ЛИТЕРАТУРА

- Аблонцине 2006:** Ablonczyné, M. L. *Gazdaság és nyelv. Lexikográfia és terminológia kézikönyvek 2.* Lexikográfia Kiadó, Pécs.
- Берцеш 2007:** Bérces Edit *A sport terminológiája a sportszótárakban*, In: Terminologia et Corpora – Supplementum (Szerk.: Fóris Ágota, Pusztay János), Ezerarcú lexikon, II. kötet, Szombathely, 72–85.
- Бегре/Камараш 2013:** Bögre Zsuzsa, Kamarás István, *Vallásszociológia*, Luther Kiadó, Budapest.

- Ђуран 2011:** Gjuran-Coha Anamarija, *Terminologizacija jezika medicinske struke*, In: Medicina fluminensis, Vol. 47, No. 1, 4–14.
- Ђуран/Боснар 2013:** Gjuran-Coha Anamarija, Bosnar-Valković Brigita, *Lingvistička analiza medicinskoga diskursa*, у: JAHR Godišnjak Katedre za društvene i humanističke znanosti u medicini, Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Vol. 4, No. 7. 107–128.
- Киш 2016:** Kiss László, *A két Pál – Balogh és Bugát – pennaharca a magyar orvosi nyelv érdekében*, Magyar Orvosi Nyelv, 2016, 2, 70–74, Nok Kiadó, Budakeszi.
- Мађар 2009:** Magyar László András, *Az európai orvosi nyelv története*, In: A magyar orvosi nyelv tankönyve (Szerk. Bősze Péter), III. fejezet, Medicina Könyvkiadó, Budapest, 179–191.
- Матиш 2009:** Mátyás Bernadett, *Sportnyelvünk változásai a 21. század elején – Labdajátékok szókészletének összehasonlító elemzése*, Doktori disszertáció – ELTE BTK, Nyelvtudományi Doktori Iskola, Magyar Nyelvészet Doktori Program, Szociolingvisztika Alprogram, Budapest.
- Милић 2016:** Mira Milić, *Principi sastavljanja dvojezičnih terminoloških rečnika: Englesko-srpski rečnik sportskih termina*, у: Leksikologija i leksikografija u svetlu savremenih pristupa (editor: Ristić – Knjik – Ivanović), Beograd, 273–286.
- Тамаш 2014:** D. M. Tamás, *A gazdasági szakszövegek fordításának terminológiai kérdéseiről*, Budapest: ELTE FTT
- Варга 2012:** Varga Éva Katalin, *Latin és német minták Bugát anatómiai neveiben*, In: Félúton 7. : A hetedik Félúton konferencia (2011) kiadványa (szerk. Parapatics–Csernák-Szuhánszky), ELTE BTK Nyelvtudományi Doktori Iskola, Budapest, 30–38.
- Варга 2015:** Varga Éva Katalin, *Latin mintára képzett kalkok a magyar és az orosz anatómiai nevekben – Doktori disszertáció*, Nyelvtudományi Doktori Iskola, Orosz nyelvészeti program, ELTE BTK

Aleksander Urkom

TERMINOLOGY IN HUNGARIAN-SERBIAN LEXICOGRAPHY
WITH SPECIAL EMPHASIS ON RELIGIOUS, ECONOMIC,
SPORTS AND MEDICAL TERMINOLOGY

Summary

The work on compiling the Hungarian-Serbian bilingual general dictionary has entered its final phase in Budapest. During the period of four years, a dictionary with over sixty thousand dictionary determinants was compiled, in which the Hungarian-Serbian direction will be the most abundant in material and the most modern in its structure and content. Considering that the mentioned dictionary, with its volume, will be the first serious dictionary after almost half a century, the content of the dictionary and the principles on the basis of which professional terminology is entered into the dictionary, among other things, gained special importance. This paper will present the basic principles and solutions for

entering terminology in the dictionary in the field of religion, economy, sports and medicine. The need for the mentioned terminologies will be analysed, as well as their development over a longer period of time in Hungarian-Serbian lexicography.

Key words: terminology, terminology and lexicography, religious terminology, economic terminology, sports terminology, medical terminology.